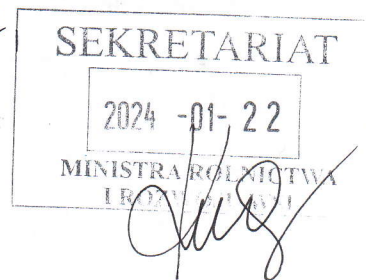

Warszawa, 22.01.2024 r.

Szanowny Pan Czesław Siekierski
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

**APEL O ZREWIDOWANIE POLSKIEGO STANOWISKA W SPRAWIE NOWYCH
TECHNIK GENOMOWYCH**

Szanowny Panie Ministrze

W imieniu:

Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego,
Krajowego Związku Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych,
Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych,
Krajowego Związku Grup Producentów Owoców i Warzyw,
Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych,

zwracamy się do Pana Ministra z wnioskiem o możliwie pilne konsultacje z naszymi organizacjami w celu zrewidowania polskiego stanowiska wobec nowych technik genomowych (NGT), w związku z planowanymi uregulowaniami europejskimi. Uważamy, że dotychczasowe stanowisko rządu w tej materii powinno być ponownie przedyskutowane i zmienione w aspekcie dopuszczenia nowych technik genomowych do stosowania w polskim rolnictwie i gospodarce żywnościowej. Przed polskim i europejskim rolnictwem stoi szereg wyzwań, szczególnie w kontekście zmieniających się warunków klimatycznych, ograniczonej dostępności środków ochrony roślin, nawozów i zasobów wodnych oraz konieczności sprostania konkurencji z krajów trzecich (perspektywa przyłączenia się nowych krajów do UE, w których nowe techniki

genomowe już są stosowane), a jednocześnie zapewnienia zrównoważonego rozwoju, zgodnie ze Strategią unijną „Od pola do stołu” i Europejskim Zielonym Ładem.

Nowe techniki genomowe (NGT) są wskazywane jako potencjalne narzędzia, które mogą znacząco pomóc w sprostaniu tym wyzwaniom w stosunkowo krótkim czasie. Pozwalają bowiem, w oparciu o posiadany krajowy potencjał Państwowych Instytutów Badawczych oraz firm hodowlanych, na wyhodowanie roślin o pożądanym cechach, bez ingerencji międzygatunkowej. Dzięki temu można uzyskać odmiany roślin równoważnych tym z konwencjonalnych metod hodowli, lecz w zdecydowanie szybszy, bardziej ukierunkowany i precyzyjny sposób. Mogą one pomóc w opracowaniu odmian roślin efektywniej wykorzystujących składniki odżywcze, o zwiększonej tolerancji lub odporności na rosnącą presję szkodników i choroby, jak również zwiększyć odporność roślin na suszę, szoki temperaturowe i inne zmiany klimatu, charakteryzujące obecne czasy.

Nowe techniki genomowe można wykorzystać do opracowania odmian roślin uprawnych dostosowanych do polskich warunków glebowych i klimatycznych, co z pewnością może mieć istotne znaczenie dla ekonomiki gospodarstw rolnych i poszczególnych hodowców. Ograniczanie kosztów powinno być głównym celem wprowadzania innowacji do rolnictwa i gospodarki żywnościowej i jest jednym ze strategicznych celów rządu w rolnictwie i gospodarce żywnościowej. Nowe techniki genomowe mogą przyczynić się do dalszego doskonalenia zintegrowanych metod ochrony przed szkodnikami i pomóc w zmniejszeniu nakładów związanych z użyciem nawozów oraz środków ochrony roślin, ograniczyć wzrastające koszty suszenia i przechowywania plonów, wreszcie zoptymalizować inne procesy agrotechniczne, czyniąc tym samym dla rolników proces gospodarowania bardziej wydajnym i efektywnym. W zakresie produkcji rolnej, którą reprezentujemy, jesteśmy żywo zainteresowani aby przy użyciu nowych technik genomowych doskonalili takie cechy, jak zawartość białka, tłuszczu, zaolejenie, zawartość cukrów lub skrobi, co pozwoliłoby na uniezależnienie się od występującego odcinkowo importu np. komponentów paszowych. Jesteśmy także przekonani, iż zastosowanie nowych technik genomowych wzmocni także taką istotną cechę produkcji roślinnej, jaką staje się dostarczanie biomasy i wspomogę wychwytywanie CO₂ w celu lepszego obiegu węgla w uprawach - co jest priorytetem w rolnictwie europejskim. W obliczu malejącej dostępności chemicznych środków ochrony roślin, nowe techniki genomowe stają się niezbędnym narzędziem, pozwalającym rolnikom skuteczniej chronić swoje uprawy,

gdyż uzyskanie odporności na choroby i szkodniki znacząco zredukuje potrzebę stosowania chemicznych zabiegów. Przyniesie to także wymierną korzyść w postaci lepszego ukierunkowania środków publicznych przekazywanych na wsparcie poszczególnych sektorów rolnictwa, a także zintensyfikowanie programów rządowych nakierowanych na polepszenie bilansu białka, przechowalnictwo czy dostarczenie biomasy na potrzeby OZE i gospodarki obiegu zamkniętego.

Główną przeszkodą w rozwoju nowych technik genomowych są obecne ramy regulacyjne obowiązujące w Unii Europejskiej. W lipcu 2023 roku Komisja Europejska zaproponowała przepisy dopuszczające nowe techniki genomowe, w grudniu 2023 roku odbyło się w tej sprawie głosowanie w Parlamencie Europejskim. Część krajów unijnych, w tym Polska, wyraziły swój sprzeciw wobec zaproponowanej formy regulacji. Tymczasem nowe, dostosowane do obecnych warunków konkurencji na globalnym rynku, unijne ramy prawne są niezbędne, aby umożliwić wdrożenie tej, jak również przyszłych innowacji. Dotychczasowe stanowisko polskie jest w tym kontekście krótkowzroczne, niekonsekwentne, a dla wielu rolników i ich branżowych związków po prostu niezrozumiałe, z góry ustawiające naszych producentów rolnych na przegranej pozycji nie tylko w rywalizacji z konkurentami z krajów trzecich (takich jak Ukraina, Brazylia, Kanada czy Argentyna), ale również z niektórymi państwami UE - jeżeli miałyby zostać zastosowana klauzula opt-out. Takie postawienie sprawy zakłóciłoby działanie jednolitego rynku UE i odebrałoby polskim rolnikom swobodę wyboru w zakresie dostępu do niezbędnych innowacji. W interesie naszych producentów rolnych należałoby tę kwestię pilnie przedyskutować, aby finalnie na forum Parlamentu Europejskiego i organów wykonawczych UE poprzeć przepisy zezwalające na wykorzystanie nowych technik genomowych w polskim i europejskim rolnictwie i gospodarce żywnościowej.

Zwracamy się do Pana Ministra o pilne zweryfikowanie negatywnego polskiego stanowiska wobec nowych technik genomowych oraz pracy na rzecz kierunkowego wsparcia europejskiej legislacji w tym zakresie. Wprowadzenie nowych technik genomowych w polskim i europejskim rolnictwie jest niezbędne w kontekście dostosowywania się do zmian klimatycznych, utrzymania konkurencyjności i opłacalności sektora rolniczego oraz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju.

Z wyrazami szacunku,

- Krzysztof Nykiel, Prezes Zarządu Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego,

- Juliusz Młodecki, Prezes Zarządu Krajowego Związku Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych

Krajowe Zrzeszenie
Producentów Rzepaku
i Roślin Białkowych

- Przemysław Bochat, Prezes Zarządu Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych

- Witold Boguta, Prezes Zarządu Krajowego Związku Grup Producentów Owoców i Warzyw

Krajowy Związek Grup
Producentów Owoców i Warzyw

- Marian Sikora, Przewodniczący Rady Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych

FEDERACJA BRANŻOWYCH ZWIĄZKÓW
PRODUCENTÓW ROLNYCH

Do wiadomości:

- Pan Michał Kołodziejczak, Sekretarz Stanu w MRiRW
- Pani Nina Dobrzyńska, Dyrektor Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin